

Gazeta Grudziądzka

W imię Boże!

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Wydanie II

Za Wiarę i Ojczyznę!

„Gazeta Grudziądzka” wychodzi 3 razy tygodniowo w 3 wydaniach: I (Pomorze), II (Wojew. centralne, kresy wsch., Małopolska i zagranica) III (Wielkopolska i Śląsk, wraz z bezpłatnymi dodatkami „Gospodarz i Osadnik”, „Robotnik”, „Dobra Gospodyni”, „Śmiech”, „Przyjaciel Młodzieży”, „Gość Świąteczny” i inne dodatki. — Przedpłata wynosi kwartalnie wraz z odnoszeniem do domu 3,89 zł., miesięcz. 1,30 zł., w Wolnem Mieście Gdańsku 2,50 guldenów zagranicę wraz z kosztami przesyłki: we Francji 20 franków, w Belgii 36 franków belg., w Holandji 2,50 guldenów hol., w Niemczech 4,00 RMk., w Szwajcarii 5 r. szw., w Czechosłowacji 38 koron czesk., w Austrii 8 szylingów w Danji 6 koron duńskich, w Szwecji 5 koron szwedzkich, we Włoszech 20 lirów włoskich, w Ameryce i Kanadzie 1 dolar, w innych krajach równowartość 1 dolara ameryk. — Ogłoszenia drobne za słowo 20 groszy, słowa tłustym drukiem podwójnie, najmniej 2 zł., tylko za gotówkę zgóry.

Na wtorek, 21-go maja 1935 r.

Pogrzeb Marszałka Piłsudskiego

Przez całe przedpołudnie w czwartek od godz. 7 rano odbywały się w katedrze św. Jana w Warszawie nieustanne msze żałobne.

W piątek w godzinach od 8 do 9-tej delegacje zagraniczne składały wieńce w katedrze od Główn Państw, rządów i wojsk obcych.

W piątek o g. 10 ks. kardynał Kakowski w asyście duchowieństwa celebrował uroczystą mszę żałobną, na którą przybył Pan Prezydent R. P., przedstawiciele zagraniczni, generalicja, dyplomacja, Sejm i Senat,

korpus oficerski, delegacje organizacyj i stowarzyszeń ze sztandarami. Następnie podniosło kazanie wygłosił biskup połowy ks. Gawlina.

Punktualnie o godz. 11,34 po zakończeniu nabożeństwa i odśpiewaniu przez duchowieństwo egzekwji, trumnę ze szczątkami Józefa Piłsudskiego z katafalku znieśli oficerowie, stawiając ją na przygotowanych noszach. W tym momencie nadeszli członkowie rządu z premierem Sławkiem i wynieśli trumnę z katedry, umieszczając ją na lawecie armatniej.

POCHÓD NA PLAC REWJI.

Przy biciu dzwonów wszystkich świątyni warszawskich ruszył pochód. Za trumną kroczyli: p. Marszałkowska, oparta o ramię generalnego inspektora sił zbrojnych Rydza-Śmigłego, Prezydent Rzplitej, najbliższa rodzina Marszałka, następnie kroczyli wicekanclerz Rzeszy niemieckiej Goering w otoczeniu szeregu oficerów niemieckich, trzech sędziwych marszałków Francji — Petain, Anglii — Carl of Cavan, Rumunii — Prezan, przedstawiciele i charges d'affaires państw obcych.

M. in. zauważyliśmy przedstawicieli armii belgijskiej, francuskiej z Lavallem i amb. Laroche, czechosłowackiej, Austrii, Estonji, Finlandji, Jugosławji, Węgier, Szwajcarii, Włoch, Łotwy, Wolnego Miasta Gdańska, Bułgarii, Belgji itd.

Za przedstawicielami państw zagranicznych w smutnym pochodzie szli przedstawiciele rządu, Sejmu, Senatu, wyższych uczelni. Następowala zwarła masa korpusu oficerskiego oraz delegacje wszystkich towarzystw społecznych, kulturalnych z sztandarami.

Krótko po godz. 14-tej czoło pochodu żałobnego wysuwa się na pole Mokotowskie, zapelnione mrowiem ludzkiem

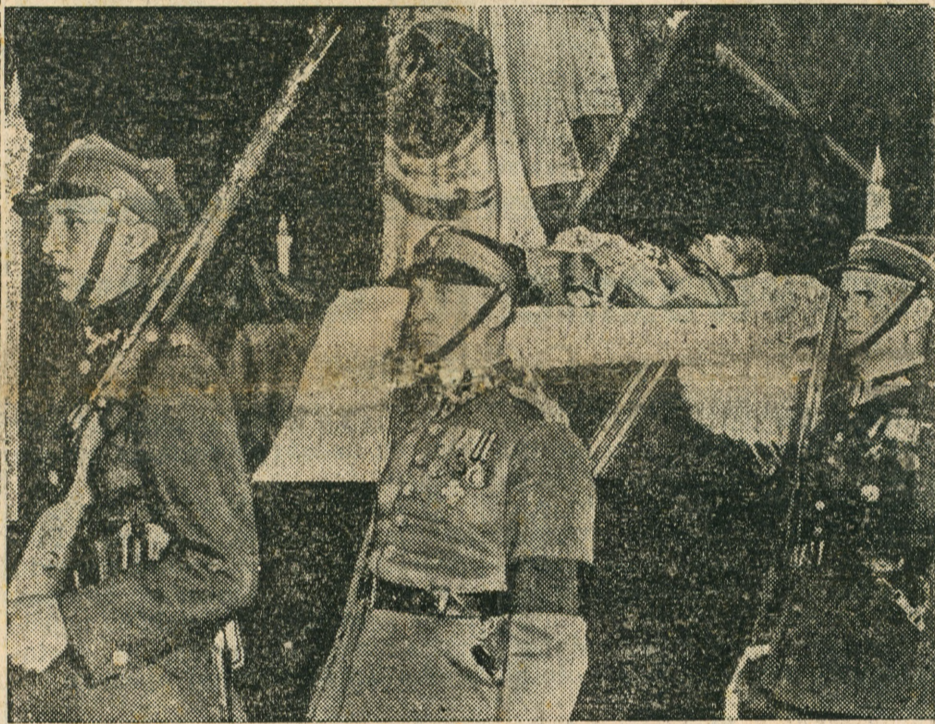
O godz. 14,35 laweta z trumną zajęła przed kopiec. Generalowie zdejmują ją z lawety i wnoszą na kopiec.

DEFILADA.

O godz. 14,50 rozpoczyna się defilada wojsk. Na przodzie idzie generalny inspektor armji gen. Rydz Śmigły. Za

nim wszyscy generalowie w czworokach. Na czele wojsk kroczy inspektor armji gen. Gustaw Orlicz Dreszer. I teraz wojsko, piechota, sztandary. Na przodzie trzy sztandary z pocztami

czterech dywizyj 1, 9, 14 i 19, udekorowanych najwyższem odznaczeniem Virtuti Militari. W tej chwili przelatują nad kopcem z trumną dwie eskadry samolotów, tworząc klucz żorawi.

Zwłoki Marszałka Piłsudskiego na katafalku w kaplicy urządzonej w pałacu Belwederskim. Wartę przy trumnie trzymają wojskowi rozmaitych stopni od szeregowca począwszy.

Rząd b. premierów?

Prasa stołeczna notuje pogłoski, krążące w warszawskich kolacjach politycznych na temat sytuacji politycznej, wytworzonej śmiercią marszałka Piłsudskiego. Pogłoski te są różnorodne, a przez to bardzo sprzeczne.

Naogół jednak panuje przekonanie, że w najbliższych dniach dojdzie do szerokiej rekonstrukcji gabinetu.

Jak słyhać, wśród szerokich kół

państwowych wyłonila się myśl utworzenia reprezentacyjnego rządu, złożonego z czołowych osobistości obozu rządowego, pod przewodnictwem obecnego premiera plk. Sławka. W skład nowego rządu mieliby wejść — według tej wersji — przede wszystkim wszyscy premierzy od roku 1926. Naturalnie rekonstrukcja rządu nastąpiłaby dopiero po pogrzebie marsz. Piłsudskiego.

Chłopi grożą a załogi okrętowe strajkują

Przywódcą frontu chłopskiego we Francji, Dorgeres, wygłosił we wtorek w Marsylii wielkie przemówienie, w którym m. in. podkreślił, że chłopi francuscy wspólnie z narodowymi grupami innych państw wywołają rewolucję.

Niezadowolenie wśród wielkich mas chłopskich jest ogromne. Cała polityka agrarna państwa wykazuje błędne założenia. Minister rolnictwa sam przyznał na zgromadzeniu w Chaumont, że linja po-

stępowania rządu w dziedzinie polityki zbożowej zawiodła całkowicie. Wzburzenie wśród chłopów francuskich wzrasta z dnia na dzień.

Również wybuchł we Francji strajk załóg statków pasażerskich żeglugi wielkiej. Strajkuje kilka tysięcy ludzi.

Strajk ten jest przeszkodą wypłynięcia na wody „Normandji”, największego obecnie statku świat-

Przy głuchym warkocie werbli defilują dalej poczty sztandarowe z plutonami wszystkich dywizyj z całej Polski, następnie plutony i kompanie ochrony pogranicza, marynarze, saperzy itd.

Znów przelatują z ogromnym loskotem cztery eskadry, razem 60 samolotów i trzy wielkie samoloty bombowe.

Kawalerja i artylerja zamykają defiladę o godz. 15,35.

Po skończonej rewji wojskowej, przy dźwiękach orkiestry, która grała „Jeszcze Polska nie zginęła” i następnie marsza „Pierwsza Brygada” oraz przy huku dział, śmiertelne szczątki Marszałka przeniesione zostały na platformę odkrytego wagonu kolej. i umieszczone na stojącej na wagonie armacie.

W DRODZE DO KRAKOWA.

Po godzinie 4-ej w piątek pociąg żałobny, składający się z 15 wagonów, poprzedzany pociągiem pancernym, wyruszył do Krakowa. Pociąg żałobny jechał trasą przez Radom — Kielce.

O godzinie 8-ej rano w sobotę, pociąg przybył do Krakowa. Trumnę z pociągu znieśli na lawetę armatnią i pochód żałobny ruszył pod Wawel, gdzie odbył się dalszy i końcowy punkt uroczystości żałobnych.

UROCZYSTOŚCI NA WAWELU.

O godz. 18-tej Wawel został zamknięty, a o godz. 19-ej odbyło się wprowadzenie zwłok marszałka Piłsudskiego do podziemi Wawelu. W tej części uroczystości wzięła udział ściśle ograniczona liczba osób: pan Prezydent, rodzina marszałka Piłsudskiego, rząd i przedstawiciele państw obcych. W momencie składania zwłok Marszałka na wieczny spoczynek oddanych zostało nad Wisłą 101 strzałów armatnich, odezwaly się dzwony z kościołów krakowskich z dzwonem Zygmuntem. Dzwonom krakowski wtórowały dzwony wszystkich kościołów w kraju.

Trumna Marszałka spoczęła w podziemiach Wawelu obok sarkofagu króla Jana III Sobieskiego i księcia Józefa Poniatowskiego.

Czechosłowacko-sowiecki pakt o wzajemnej pomocy

We czwartek po godz. 13-tej podpisano w min. spraw zagranicznych w Pradze czechosłowacko-rosyjski pakt wzajemnej pomocy. W imieniu Czechosłowacji podpisał układ minister spraw zagranicznych Benesz, w imieniu Z. S. R. R. poseł w Pradze Aleksandrowski.

Przed zespoleniem wszystkich organizacji rolniczych Komunikat o naradach francusko-sowieckich

W Warszawie odbyło się ostatnio nadzwyczajne zebranie rady Związku Iz i Organizacji Rolniczych, na którym zapadły ważne uchwały, dotyczące zasadniczej zmiany statutu tej instytucji.

Chodziło mianowicie o stworzenie możliwości zespolenia wszystkich organizacji rolniczych w Polsce. Na podstawie uchwalonego statutu będzie można przystąpić niezwłocznie do realizacji tego zjednoczenia.

Przewiduje on termin stworzenia w łonie Związku trzech sekcji, jednoczących wszystkie podstawowe odłamy organizacji rolniczych, a więc sekcja I — izby rolnicze, sekcja II — dobrowolne organizacje rolnicze, sekcja III — zrzeszenie spółdzielczości rolniczej, nadto zaś utworzenie t. zw. grupy IV-ej, skupiającej organizacje o charakterze specjalnym, a w szczególności zawodowe, finansowe, handlowe i przemysłowo-rolnicze.

Władze naczelne instytucji tworzyć się będą w oparciu o poszczególne sekcje i grupę IV, tak, że zarówno w radzie Związku jak i w jego prezydium będą one reprezentowane w jednakowej sile.

Ta rekonstrukcja Związku Iz i Organizacji Rolniczych ma na celu, jak zaznacza komunikat agencji „Iskra“, przekreślić i ostatecznie zlikwidować dzielnicowe organizacje rolnicze i dać rolnictwu jedno-

lite przedstawicielstwo poprzez kółka rolnicze, towarzystwa powiatowe, towarzystwa i organizacje wojewódzkie w skali ogólnopolskiej“.

Wynoszenie trumny ze zwłokami Marszałka Piłsudskiego z pałacu Belwederskiego. Trumnę niosą generalowie.

Zagranica po zgonie Marszałka Piłsudskiego

Opinia niemiecka w żywym napięciu przy słuchuje się wszelkim odgłosem zagranicznym na temat sytuacji politycznej, wytworzonej w Polsce po zgonie Józefa Piłsudskiego. Pierwsze głosy zagranicy, przede wszystkim Paryża i Londynu, podała prasa berlińska już w wieczornych wydaniach poniedziałkowych. W ciągu wtorku i środy drukowano tych odgłosów szczególnie dużo, a z treści ich widać wylaniające się w opinii niemieckiej obawy. Wyraża to „Berliner Tageblatt“ w nagłówku, zapytującym o „możliwość zmiany kursu w Polsce“.

Londyński korespondent tego pisma przytacza opinie kół londyńskich i pisze m. in.: „Z nieukrywaną troską stawia się tutaj (to jest w Londynie) pytanie, jak Polska zniesie śmierć Piłsudskiego. Są obawy, że wzrosną teraz znowu wewnętrzne tarcia.“ „Vernon Bartlett z „News Chronicle“ sądzi, że nastąpi ochłodzenie się przyjaźni polsko-niemieckiej, gdy tymczasem „Daily Express“ jest zdania, że Polska jeszcze silniej, aniżeli dotąd, uzależni się od Niemiec, o ile Hitler zastosuje mądrą politykę. „Evening Standard“ pisze, że Niemcy utracili przyjaciela, a Francja się pyta, czy będzie mogła nanowu odzyskać swoją przyjaciółkę. Z pięciu ludzi, którzy obecnie rządzą Polską, jest czterech wszystkim innym, tylko nie frankofilami; jeden — gen. Rydz-Śmigły — uchodzi za nieprzyjaciela Niemiec.

Zadłużenie samorządu

Według ostatnich zestawień zadłużenie miast i powiatów wynosiło: w miastach, długoterminowe 812,536,000 zł., w powiatach złotych 103,847,000, krótkoterminowe w miastach 200,000,000 zł., w powiatach 50,000,000 złotych.

Po redukcjach, po akcji oddłużeniowej długi długoterminowe

miast spadną realnie do 660,000,000 złotych; długi długoterminowe powiatów do 100 milionów zł. Według obliczeń W. Gajewskiego, zamieszczanych w „Gazecie Polskiej“ teoretycznie miasta mają zdolność kredytową, wynoszącą 80 milionów złotych, a powiaty około 150 milionów złotych.

Wszystkie partie opozycyjne w Gdańsku wniosły do sądu najwyższego protesty przeciwko ważności aktu wyborczego do Volkstagu.

Sąd protesty będzie rozpatrywał w dniach najbliższych. Spodziewane jest unieważnienie wyborów.

Zgodnie z przepisami ordynacji wyborczej, unieważnienie może na-

stać się tylko w tych okęgach, w których nadużycie zostanie udowodnione.

W kółach polskich w Gdańsku panuje zdziwienie, dlaczego „Polski Komitet“ nie wniósł protestu wyborczego. Wiadomo bowiem, że w stosunku do Polaków popełniono nie mniej nadużyć, niż w stosunku do niemieckiej opozycji.

Unieważnienie wyborów w Gdańsku

Przymierze lotnicze pomiędzy Włochami i Francją

W najbliższej przyszłości stanie się faktem dokonany przymierze lotnicze włosko-francuskie.

Jak wiadomo, sprawa francusko-włoskiego paktu lotniczego figuruje na czele programu rokowań prowadzonych obecnie w Rzymie przez francuskiego min. lotnictwa gen. Denaina.

W dobrze poinformowanych kółach politycznych przypuszcza się, że nowy pakt będzie w zasadzie podobny do francusko-sowieckiego paktu wzajemnej pomocy. W szczególności przewiduje się, że lotnicza wzajemna pomoc francusko-włoska będzie ustanowiona na wypadek, gdyby europejskie terytorjum jednego z kontrahentów zostało bezpośrednio i bez prowokacji zaatakowane przez siły lotnicze trzeciego państwa.

Co się tyczy terminu podpisania paktu, to nastąpi to zależnie od decyzji, która ma zapasć między Paryżem a Londynem.

Klub B.B. radzi nad Konstytucją

Grupa konstytucyjna BBWR podjęła w środę dalsze obrady nad projektem ordynacji wyborczej.

Omawiana była w dalszym ciągu ordynacja wyborcza do Sejmu, przy czym zastanawiano się nad ilością podpisów wyborców, potrzebnych do zgłoszenia kandydatury. Nie ustalono, czy wyznaczona ilość podpisów wystarczy już do uznania kandydatury za ważną, czy też ostateczna decyzja zależeć będzie od kolegów wyborczych.

Narady ministra Laval'a z sowieckimi mężami stanu prowadzone w Moskwie zostały zakończone. Po zakończeniu obrad wydany został komunikat, który zawiera przede wszystkim wyrazy zadowolenia spowodu zawarcia paktu sowiecko - francuskiego i stwierdza, że układ ten stworzył między obu państwami sytuację przyjaznego zaufania.

Oba rządy zamierzają nadal zmierzać do wspólnego celu: utrzymania pokoju i organizacji zbiorowego bezpieczeństwa. Stalin — głosi komunikat — rozumie i zgadza się na politykę obrony międzynarodowej, urzeczywistnianą przez Francję, by utrzymać jej siłę zbrojną na wysokości jej bezpieczeństwa.

Z drugiej strony oba państwa zabiegają o współpracę rządów solidaryzujących się z polityką pokojową w dziele poprawy stosunków politycznych i przywrócenia zaufania.

Epilog zająć w Mszanie Dolnej

W dniach 11 i 12 maja br. odbyła się przed sądem okr. w Nowym Sączu na sesji wyjazdowej w Mszanie Dolnej rozprawa przeciw 16-tu mieszkańcom gminy Kasinka Mała, oskarżonym o to, że w nocy z dn. 28 na 29 września 1933, w czasie strajku rolnego, urządzili zgromadzenie, w którym wzięło udział około 400 rolników, by następnie udać się na Mszanę Dolną. Głównym zadaniem zgromadzonych było uwolnienie aresztowanych w czasie strajku rolnego.

W związku z tą sprawą aresztowano kilkadziesiąt osób, które następnie po kilkumiesięcznym śledztwie wypuszczono na wolność. Obecnie oskarżeni odpowiadali z wolnej stopy.

W wyniku przeprowadzonej rozprawy zasądzeni zostali: Michał Mucha na 10 miesięcy i Józef Jakubiak na jeden rok aresztu, przy czym obu zasądzonym karę aresztu zawieszono warunkowo na przeciąg 3 lat. Sprawę jednego z oskarżonych, nie jawiącego się na rozprawie, wyłączono, zaś dalszych 13 oskarżonych uniewinniono.

★

Zakonnik, który władał 54 językami

Kościół katolicki w Anglii poniósł stratę w osobie zmarłego niedawno zakonnika ze Zgromadzenia Oblatów, ks. dr. William Henryka Kent.

Ojciec Kent, ur. w 1857 r., znany był z prac naukowych, jako głęboki filozof a zwłaszcza nieporównany lingwista. Z łatwością rozmawiał po grecku, hebrajsku — znał sanskryt i różne narzecza wschodnich języków.

Jego cechą była niezwykła pokora, co wywierało głębokie wrażenie nawet na protestanckich uczonych, zasięgających często rady Ojca Kent w sprawach, związanych z kwestjami biblijnymi i studjami nad Talmudem.

Kiedy ks. dr. Kent obchodził swój złoty jubileusz kapłaństwa gratulacje nadesłano mu ze wszystkich części świata.

